

ΑΡΘΡΟ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Επικοινωνία:

Γραφείο Επικοινωνίας
Τομέας Προώθησης και Προβολής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τηλ. 22894304
ηλ. διεύθυνση: prinfo@ucy.ac.cy,
ιστοσελίδα: www.pr.ucy.ac.cy

Πανεπιστήμιο Κύπρου: Το χρονικό ενός προαναγγεληθέντος θανάτου;

* της Ελένης Φτιάκα

Όταν το 1989 έπεφταν οι υπογραφές για την ίδρυση του Πανεπιστημίου Κύπρου, η τότε Βουλή των Κυπρίων ήταν περήφανη! Και είχε κάθε δικαίωμα να είναι! Ήταν η Βουλή εκείνη που υλοποιούσε ένα όραμα δεκαετιών για τη χώρα! Έναν πόθο γενεών Κυπρίων! Η χώρα θα είχε πια ένα δικό της, κατα-δικό της Πανεπιστήμιο! Δεν θα ήταν ούτε δούλη αποικία, ούτε συγγένισσα υποχρεωμένη σε συγγενείς και γείτονες για τα προς το ζειν και σπουδάζειν, άσχετα αν η γειτόνισσα και συγγένισσα ήταν η αγαπημένη Ελλάδα! Και τη μάνα μας την αγαπάμε, αλλά όταν έρθει η ώρα πάμε και στήνουμε σπίτι μοναχοί, μακριά από κείνη, γιατί έτσι πρέπει πια! Να απογαλακτισθούμε! Να αναλάβουμε τις ευθύνες μας! Να σταθούμε στα δικά μας πόδια! Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Κύπρου ήταν μια τέτοια στιγμή ωρίμανσης και απογαλακτισμού για το νησί!

Το ίδιο ήταν και η έναρξη των μαθημάτων το 1992! Ήταν τόσο μεγάλη η στιγμή, τόσο έντονη η συγκίνηση, που καταγράφηκε σε όλα τα μέσα ενημέρωσης, έντυπα, ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά. Η τηλεόραση του ΡΙΚ αφιέρωσε ειδικό τηλεοπτικό αφιέρωμα, κι εγώ είχα τη χαρά να δω τον εαυτό μου να διδάσκει το πρώτο μου μάθημα, το πρώτο μάθημα του Πανεπιστημίου: 'ΕΠΑ 110: Εισαγωγή στην Ψυχολογία' σε μια ομάδα παιδιών από διάφορα Τμήματα, τους πρώτους φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ήταν 12 Σεπτεμβρίου του 1992! Και το Πανεπιστήμιο ξεκινούσε τα μαθήματά του στις 9.00 η ώρα το πρωί. Το μάθημά μου ήταν ένα από αυτά τα πρώτα-πρώτα μαθήματα!

Τι άφατη χαρά! Τι υπέροχη αγαλλίαση! Τι μέγιστη ηθική ικανοποίηση να συμμετέχεις σε ένα τέτοιο Όραμα Παιδείας! Να βοηθάς μια χώρα μικρή αλλά περήφανη να γίνει από δούλα, κυρά! Να υλοποιείς ένα όνειρο γενεών! Μας σταματούσαν τότε άνθρωποι άγνωστοι στο δρόμο και μας έσφιγγαν το χέρι! Μας ευχαριστούσαν γιατί δώσαμε στην πατρίδα τους, στα παιδιά τους δηλαδή και τα εγγόνια τους, αυτό που οι ίδιοι στερήθηκαν: ένα παράθυρο ευκαιρίας! Τη δυνατότητα να ονειρεύονται, και την πιθανότητα να μπορούν να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους! Ένα μέλλον το οποίο θα μπορούσε να χτιστεί στη χώρα τους, χωρίς την ανάγκη του ξενιτεμού.

Ο ξενιτεμός βέβαια συνεχίστηκε για μερικές ομάδες ατόμων οι οποίες μπορούσαν και ήθελαν να στείλουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό. Για τον πολύ κόσμο όμως, το πρόβλημα

είχε λυθεί! Τα παιδιά μπορούσαν να σπουδάσουν στο σπίτι τους! Η οικογένεια μπορούσε να βαστάξει το οικονομικό βάρος, ο ξενιτεμός ήταν πια προαιρετικός! Το ίδιο μπορούμε να πούμε και για ομάδες ατόμων τα οποία είχαν άλλα προβλήματα να σκεφτούν σε σχέση με τον ξενιτεμό. Προβλήματα ηλικίας, προβλήματα υγείας, προβλήματα αναπηρίας, προβλήματα οικογενειακά, ο κατάλογος είναι ατελείωτος... Όλοι αυτοί ήταν επίσης ευγνώμονες στη Βουλή εκείνη, και συγκινημένοι. Ήταν πραγματικά μια ιστορική στιγμή για τα δεδομένα του τόπου, και για όλους εμάς που ήμασταν τότε παρόντες, μια μεγάλη συναισθηματική φόρτιση, και μια βαριά συναίσθηση ευθύνης κυριαρχούσε!

Τα πήγαμε καλά! Αυτό μπόρεσαν να το επιβεβαιώσουν και οι πιο δύσπιστοι, και οι πιο σκεπτικοί! Είχαμε χίλια ένα κριτήρια για να το κρίνουμε! Η δημόσια και η ιδιωτική αγορά άνοιξαν την αγκαλιά τους στους πρώτους μας απόφοιτους! Η ανατροφοδότηση που είχαμε για τους φοιτητές και τις φοιτήτριές μας μετά από την πρώτη καχύποπτη αντίδραση ήταν ενθουσιώδης! Κι αν μπορούμε να διατηρήσουμε κάποιες επιφυλάξεις για τη ντόπια κριτική, έχουμε και τη διεθνή για να τεκμηριώσει το ζητούμενο! Οι απόφοιτοί μας έγιναν αμέσως δεκτοί από τα καλλίτερα, τα πιο γνωστά Πανεπιστήμια διεθνώς για να συνεχίσουν τις σπουδές τους! Εκείνα τα κεντήματα των πρώτων συστατικών επιστολών μας έπιασαν τόπο αρχικά, αλλά και η παρουσία και η απόδοση των φοιτητών μας κατόπιν, επιβεβαίωσε τις επιστολές μας! Ναι! Είχαμε εξαιρετικό ανθρώπινο υλικό στη διάθεσή μας! Και ναι! Είχαμε κάνει εξαιρετική δουλειά μαζί του! Η επίδοση και η απόδοσή του στα Πανεπιστήμια του εξωτερικού ήταν η επιβεβαίωση της προσπάθειας και της πίστης μας στα παιδιά αυτά! Συνεχίσαμε να γράφουμε συστατικές επιστολές στα χρόνια που ακολούθησαν, αλλά έχω την εντύπωση ότι κανείς δεν τις διάβαζε πια. Τα Πανεπιστήμια του εξωτερικού με τα οποία συνεργαζόμασταν ήξεραν τι υλικό τους στέλναμε! Έπαιρναν πια τα παιδιά μας με κλειστά τα μάτια.

Στα χρόνια που ακολούθησαν οι απλοί άνθρωποι συνειδητοποίησαν και κάτι άλλο! Το πόσο σημαντικό είναι να έχεις στην αυλή σου μια δική σου, κατά δική σου πηγή παραγωγής γνώσης! Κατάλαβαν ότι αυτό ισοδυναμεί με το να έχεις στην αυλή σου μια πηγή που τρέχει νερό! Όταν διψάς, όταν θέλεις να πιεις, σκύβεις, και πίνεις! Ούτε διαπραγματεύσεις, ούτε συζητήσεις, ούτε προσκλήσεις ποιός θα μας φέρει τι και από πού, και πόσο θα τον πληρώσουμε, και πού θα τον ταΐσουμε, κι αν θα μας κάνει αυτό που το φτιάξανε αλλού για τις δικές μας τις ανάγκες εδώ!

Έρευνα!

Γνήσια, ντόπια έρευνα, που απαντάει σε ντόπιες ερωτήσεις εδώ και τώρα, που λύνει τοπικά προβλήματα, εδώ και τώρα, και άμεσα! Ντόπια παραγωγή υλικού, από ντόπια μυαλά που έχουν βαθιά γνώση του τόπου και των αναγκών του, που είναι γέννημα από τα σπλάχνα του, και καταλαβαίνουν τι χρειάζεται ο τόπος γιατί ξέρουν τι χρειάζονται οι γονείς τους, οι παππούδες τους, οι γείτονες! Ξέρουν τι έκαναν μια φορά κι έναν καιρό οι προπάπποι τους, κι έχουν πια την τεχνογνωσία να το επαληθεύσουν και να το βελτιώσουν. Έρευνα! Για να γίνει η ζωή μας καλλίτερη! Και ανεξάρτητη! Για να μην εξαρτώμαστε από τον κάθε κερατά κατακτητή, εισβολέα, αποικιοκράτη, ελεγκτή, εισαγόμενο φωτεινό παντογνώστη για να κάνουμε δρόμους και γέφυρες και σπίτια με υλικά που αντέχουν στις δικές μας τις θερμοκρασίες, για να παράσχουμε εκπαίδευση που απευθύνεται στα δικά μας τα παιδιά, για να γνωρίσουμε καλλίτερα τη γλώσσα, την ιστορία, την κουλτούρα και τον πολιτισμό μας μέσα από δικές μας αναλύσεις! Έρευνα για να μάθουμε ποιοί ήμασταν, ποιοί είμαστε και

ποιοί μπορούμε να γίνουμε! Εμείς θα το μάθουμε κι εμείς θα το αποφασίσουμε! Δε θα μας το πει, και δε θα μας το προδιαγράψει κανένας!

Γιατί οι λαοί γίνονται σπουδαίοι όταν έχουν αυτογνωσία! Γιατί οι χώρες γίνονται μεγάλες όταν έχουν τεχνογνωσία! Γιατί όλα αυτά, μα όλα αυτά, σε ένα σφιχτό καλοδεμένο πακέτο τα παράγει ένα πράγμα που λέγεται Πανεπιστήμιο!

Εθνικό, Δημόσιο, Ανοιχτό σε όλους, Προσβάσιμο σε όλους, Πανεπιστήμιο Κύπρου!

Πόσα έκανε, πόσα κατάφερε να κάνει αυτό το Πανεπιστήμιο μέσα σε 20 μόνο χρόνια! Αν ήταν άνθρωπος, θα είχε μόλις ενηλικιωθεί! Πόσοι το ζήλεψαν και το μιμήθηκαν! Μέσα κι έξω! Οι διεθνείς αξιολογήσεις των Σχολών, των Τμημάτων, των Διδακτικών Προγραμμάτων, των Ερευνητικών Μονάδων, της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης, θα έκαναν και τον τελευταίο αγράμματο αγρότη Κύπριο, αν υπάρχει τέτοιος, να νιώσει μια άγρια εθνική περηφάνια! Γιατί η Κύπρος μπήκε στο χάρτη! Γιατί αυτά τα παιδιά που σαρώνουν διεθνή βραβεία, είναι δικά του! Γιατί αυτοί οι επιστήμονες που παίρνουν Νόμπελ είναι συγχωριανοί του!

Γιατί όλα αυτά πληρώνονται με το δικό του τίμιο ιδρώτα που ποτίζει τη δική του γη! Την ελεύθερη! Την ανεξάρτητη! Αυτήν που ποτίστηκε με το αίμα του πατέρα του, και του παππού του, το γάλα της γιαγιάς του και της μάνας του, το γέλιο της αδερφής του! Αυτήν που τρέφει τον ίδιο και του δίνει τη δυνατότητα να πληρώσει για να έχει δικό του Πανεπιστήμιο!

Γιατί ένα Πανεπιστήμιο δεν είναι χαρτιά και κιτάπια! Είναι οι άνθρωποί του που πονάνε τον τόπο και δουλεύουν γι' αυτόν!

Γιατί ένα Εθνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο είναι Εθνική Υπόθεση! Είναι δική σας υπόθεση! Μην αφήσετε κανέναν άσχετο να σας πείσει για το αντίθετο! Μην επιτρέψετε σε κανέναν ζηλιάρη να σας κλονίσει την εμπιστοσύνη στο μόνο στέρεο σημείο αναφοράς στον τόπο! Μην ξεγελαστείτε από κανέναν φθονερό να το πληγώσετε! Το Πανεπιστήμιο δουλεύει για τον τόπο! Δουλεύει για σας! Και μάλιστα με τον καλλίτερο τρόπο! Δε θα ήταν υπερβολή αν λέγαμε ότι είναι η μοναδική οργανωμένη και περίπλοκη οντότητα που δουλεύει, τόσο καλά, σε έναν πολιτικό και οικονομικό κόσμο που καταρρέει από δικά του λάθη, και ψάχνει να τα φορτώσει αλλού! Είναι η μόνη σας σιγουριά! Για ένα σίγουρο παρόν, για ένα καλλίτερο μέλλον για σας και τα παιδιά σας, για ένα καθαρό παρελθόν – γιατί κι αυτό αμφισβητήθηκε...

Μην πιστεύετε κανέναν ψεύτη! Κι αν έχετε ερωτηματικά ή αμφιβολίες, ελάτε μόνοι σας να τις διαλύσετε! Είστε όλοι ευπρόσδεκτοι! Στις τάξεις, στις αυλές, στις εγκαταστάσεις, στα εργαστήριά μας, κάθε ώρα, κάθε εποχή! Σαν αφεντικά που είστε ως φορολογούμενοι και ως καταναλωτές του έργου μας.

Η Βουλή εκείνη του 1989 και του 1992 ήταν δικαιολογημένα περήφανη για το έργο που έστησε, για τον κοινωνικό ρόλο που είχε επιτελέσει! Οι μελλοντικές γενεές θα τη θυμούνται και θα την ευγνωμονούν! Όσοι κάθισαν σε μια Τελετή Αποφοίτησης και καμάρωσαν τα παιδιά και τα εγγόνια τους, κορίτσια ή αγόρια, πλούσια ή φτωχά, προσφυγόπουλα ή όχι,

εγκλωβισμένα ή μη, ανάπηρα ή αρτιμελή να ανεβαίνουν εκείνες τις σκάλες και να πλησιάζουν προς τον Πρύτανη, να παίρνουν στα χέρια τους ένα απλό κομμάτι χαρτί, και να φεύγουν, να παρελαύνουν πάνω στην εξέδρα και να προχωρούν για άλλους ψηλότερους στόχους, όλοι εκείνοι ξέρουν! Και ξέρετε κι εσείς! Ότι το Πανεπιστήμιο Κύπρου κράτησε την υπόσχεσή του κι έδωσε στον τόπο ένα καλό παρόν κι ένα ακόμα πιο πολλά υποσχόμενο μέλλον. Πρόλαβε να του δώσει κι ένα σύντομο παρελθόν για το οποίο μπορεί να είναι περήφανος!

Ναι! Η Βουλή του 1992 μπορεί να είναι περήφανη για το έργο της και για τον Περί Πανεπιστημίου Νόμο που θέσπισε!

Και η Βουλή του 2013 τι ακριβώς προσπαθεί να κάνει με τις χίλιες και μία τροποποιήσεις στον Περί Πανεπιστημίου Νόμο;

Καλή ερώτηση!

Ίσως θα πρέπει να τους ρωτήσετε:

Λοιπόν! Έχουμε και λέμε!

Η Οικονομία, το Τραπεζικό Σύστημα, οι Θέσεις Εργασίας, οι Μισθοί, οι Καταθέσεις, τα Επιδόματα, οι Συντάξεις, οι Κοινωνικές Παροχές, το Πανεπιστήμιο Κύπρου;

Κάτι άλλο;

Θα πάρετε και κάτι άλλο;

Ελένη Φτιάκα

Αναπληρώτρια Κοσμήτορας Σχολής Κοινωνικών Επιστημών Και Επιστημών Αγωγής

Υ.Γ. Α, ναι! Κι αν πάρετε τώρα το Πανεπιστήμιο Κύπρου, ποιός περιμένετε να φέρει πίσω όλα τα άλλα που πήρατε πριν;